

Aan de leden van de raad

datum 6-12-2022
zaaknr. 501731
behandeld door Beleid en Strategie
onderwerp Integrale Kindcentra (IKC)
bijlage(n) -

Geachte raad,

De afgelopen maanden is er op verschillende manieren informatie tot u gekomen over de Integrale Kindcentra (IKC): bij het vaststellen van de begroting, in het College Uitvoeringsprogramma en er liggen besluiten voor over de afzonderlijke IKC ontwikkelingen. Het lijkt ons goed om deze informatie te bundelen. Hierdoor krijgt u een goed overzicht van de verschillende ontwikkelingen op het gebied van onderwijshuisvesting.

Uw raad is ambitieus. Veel ambities zijn al waargemaakt. Dit komt vooral, omdat onze samenwerkingspartners dezelfde ambities hebben. Zowel SSBA en Kindkracht, als WIJ de Venen en FloreoKids werken intensief en eensgezind met elkaar samen, vanuit een gedeelde visie.

Algemene informatie

Alle basisscholen in Kaag en Braassem zijn ongeveer in dezelfde tijd gebouwd. De huidige gebouwen zijn verouderd. In de zin van: niet duurzaam en niet meer passend bij het moderne (niet meer klassikale) onderwijs. De gemeente heeft de verantwoordelijkheid voor adequate onderwijshuisvesting. Hiervoor zit een financiële component in het gemeentefonds. Onze gemeente heeft de ambitie uitgesproken om in iedere kern een IKC te ontwikkelen. Dat wil zeggen een combinatie van (tenminste) kinderopvang en onderwijs, waar een doorgaande leerlijn wordt aangeboden voor kinderen van 0-13 jaar.

De constructie/rolverdeling bij alle IKC

- De gemeente financiert de eenmalige bouw- en projectkosten bij (renovatie en) nieuwbouw.

- De kinderopvang betaalt de investering van hun deel terug aan de gemeente in een kale huurprijs.
- Het IKC wordt in bruikleen aan het schoolbestuur gegeven. Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor beheer en exploitatie. Hiervoor krijgt het schoolbestuur rijksmiddelen voor het onderwijsdeel. De gemeente is daarmee eenmalig bij de bouw aan zet, het schoolbestuur is structureel verantwoordelijk voor het onderwijsdeel. Als het gebouw niet meer als IKC wordt gebruikt, wanneer onderwijs en/of de kinderopvang stopt, komt (dit deel) van het gebouw “naar de gemeente terug”.
- Het schoolbestuur en de kinderopvang maken onderling afspraken over gebruik, beheer en exploitatie van de gezamenlijke ruimten.

IKC in de gemeentelijke begroting

- De investeringen in onderwijshuisvesting vertalen zich in kapitaallasten.
- Tijdens een bouwproject is bij aanvang niet bekend wat de kapitaallasten zijn. Er wordt een aanname gedaan op grond van ervaringen en normeringen, zowel voor het bouwen, als voor de totale projectkosten. Deze aannames worden regelmatig bijgesteld, doorgerekend en verwerkt (via stelposten, die met een raadsbesluit worden vastgesteld).
- Voordat we gaan aanbesteden is het nodig om goed te “tekenen en rekenen”. Hierbij worden externe professionals betrokken. Hiervoor vragen wij een voorbereidingskrediet aan (waarmee in de begroting al rekening is gehouden, maar waarover uw raad formeel nog een besluit neemt).
- Als de uiteindelijke aanbesteding niet in de (steeds hierop bijgestelde) begroting past, wordt extra budget aan uw raad gevraagd.

De IKC ontwikkelingen in chronologische volgorde

Al opgeleverde IKC

IKC Ter Does in Hoogmade

Ter Does is als eerste opgeleverd in 2018. Het schoolgebouw Ter Does was verouderd. Het bestond uit twee gebouwen en stond op een groot terrein. De peuterspeelzaal huurde de Barg van de CCH. Men wilde niet alleen nieuwbouw, maar ook een nieuw concept: één ingang en een nauwe samenwerking voor kinderen van 0-13 jaar. De school heeft een deel van het terrein ingeleverd voor nieuwbouwwoningen. Ter Does is een prachtig, ruim gebouw, geïnspireerd op de boerderijen in de omgeving. Dankzij sponsors en ouders ligt er ook een prachtige (speel-)tuin omheen.

IKC De Lei in Leimuiden

De Lei is een unieke ontwikkeling, omdat hierbij drie scholen vanuit verschillende besturen zijn gefuseerd. De voormalige peuterspeelzaal en kinderopvang hadden ook verschillende besturen. In de Lei zijn dan ook vijf organisaties tot één IKC samengekomen, opgeleverd in 2020.

Daarnaast is ook het onderwijs aanbod veranderd in het zogenaamde unit-onderwijs. In de Lei zijn geen klaslokalen gebouwd, maar open speel- en leerruimten.

Ook hier is dankzij ouders en sponsors het speelplein rijk ingericht. De vrijgevalen locaties zijn groen gebleven. De gemeente heeft een voetbalveld en een tiny forest aangelegd en er zijn speelvoorzieningen geplaatst.

Actuele IKC ontwikkelingen

IKC Het Woud in Rijnsaterwoude

Ook IKC Het Woud is uniek. Ooit is een marktconsult gedaan om ideeën op te halen voor het hergebruik van het oude gemeentehuis van Jacobswoude. Dit heeft uiteindelijk geleid tot een combinatie van koopwoningen, huurwoningen van Woondiensten Aarwoude en een IKC, opgeleverd in 2022. Het IKC beslaat bijna de gehele verdieping onder dijkniveau. Ook hier zijn geen klaslokalen meer. De school is bijzonder ruim opgezet, van binnen en van buiten. De ouders en sponsors hebben het speelplein ingericht. De gemeente heeft een tiny forest, een brugverbinding naar de dierenweide, een grote openbare speeltuin en een groot speelveld aangelegd.

Actueel vraagstuk Het Woud

De binnenruimte van het IKC bestaat uit twee vleugels. Het Woud is een kleine school met weinig kinderen. Omdat er in het voormalige gemeentehuis praktisch ruimte “over was” zijn er relatief en absoluut veel vierkante meters; méér dan het aantal vierkante meters waarop de rijksvergoeding is gebaseerd. Kleine scholen zijn daarom altijd duur, zowel voor de gemeente qua investering, als voor het schoolbestuur qua beheer en exploitatie.

Het schoolbestuur heeft aan de gemeente gevraagd om mee te denken over het gebruik (en dus de financiering) van de ruimte. Er is extra ruimte beschikbaar om te verhuren voor activiteiten. In het dorp is geen gymnastiekzaal meer. Enkele activiteiten zijn inmiddels al verhuisd naar het IKC. Dit brengt echter financieel niet veel op. Mogelijk komen wij bij uw raad terug als het gebruik en de financiering nadere besluitvorming vraagt. Hierover is overleg met WIJde Venen.

Uitnodiging voor opening buitenbewegingsvoorziening Het Woud

In plaats van een gymnastiekzaal is er een buitengymvoorziening neergezet. Deze wordt eind november opgeleverd. In de begroting waren middelen opgenomen voor vervoer naar een gymzaal in de buurt. Deze middelen zijn gebruikt om in plaats daarvan bewegingsonderwijs buiten mogelijk te maken. Dit is uniek in Nederland! Het is de eerste voorziening waar kinderen alleen nog buiten bewegingsonderwijs krijgen én die openbaar toegankelijk is voor de buurt. Het Woud heeft een gedreven onderwijskracht die bewegingsonderwijs geeft en een visionair team. Tijdens de corona maatregelen is al een start gemaakt met het bewegingsonderwijs buiten. Ook in de regen en de wind.

Deze buitenbewegingsvoorziening wordt 16 december geopend.

U bent hierbij van harte welkom. Onderaan deze brief (en separaat) volgt de uitnodiging.

Uitbreiding Kaskade in Roelofarendsveen

Eigenlijk was Kaskade de eerste brede school, die vlak na de fusie van Kaag en Braassem in 2011 is opgeleverd. Kaskade kent als enige een bijzondere juridische constructie, omdat Meerwonen eigenaar is. Als eigenaar gaat Meerwonen over beheer- en exploitatie, terwijl ook het onderwijs een wettelijke verplichting heeft. Inmiddels is Kaskade te klein. Eigenlijk gaat het hier niet om een nieuwe IKC ontwikkeling, maar feitelijk om een uitbreiding van het aantal leerlingen. Dit is wel aanleiding om de brede school verder te moderniseren tot een IKC. Uw raad heeft 21 november 2022 een besluit genomen over het voorbereidingskrediet. Uw raad heeft hierbij de opdracht aan ons gegeven om samen met Meerwonen opnieuw naar het vraagstuk beheer- en exploitatie te kijken. Daarbij kunnen ook huidige problemen met het binnenklimaat worden aangepakt.

KC Noord (Sportpad) in Oude Wetering/Roelofarendsveen

De ontwikkeling Sportpad is uniek:

- Het gaat om een totale gebiedsontwikkeling vanuit een gemeenschappelijke visie van alle gebruikers in het gebied. Daarbij verhuist de hockeyclub van Rijpwetering naar het Sportpad. In het gebied is aanbod voor 0-100 vanuit samenwerking en visie.
- In het IKC komen alle scholen en kinderopvang van Roelofarendsveen en Oude Wetering samen. Het kindcentrum (KC) wordt gecombineerd met renovatie/nieuwbouw van de Tweesprong, inclusief sporthallen en een zwembad. Zo'n gebouw is nog nooit gebouwd in Nederland.
- Men denkt na over gezamenlijk beheer en exploitatie. Een dergelijke nauwe samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang en een sportbedrijf is ook uniek.

Inmiddels ligt er een raadsvoorstel om een voorbereidingskrediet voor KC Noord/Tweesprong beschikbaar te stellen.

Actueel vraagstuk: leerlingengroei:

De planning is dat de uitbreiding Kaskade en KC Noord in schooljaar 2025/2026 in gebruik zijn. Met name op de huidige basisschool De Roelevaer is er sprake van krapte. De SSBA is daarom aan het puzzelen om alle leerlingen een goede plek te geven tot de nieuwbouw. Het kan zijn dat hierbij een tijdelijke huisvesting nodig is en er een aanvraag bij de gemeente komt.

Toekomstige IKC ontwikkelingen*IKC in Woubrugge*

Uw raad heeft al krediet beschikbaar gesteld voor nieuwbouw voor het IKC Woubrugge op locatie van de voormalige Kinderkring op de Cornelis Kempenaarlaan. De voormalige basisscholen de Kinderkring en Esselyckerwoude zijn inmiddels al gefuseerd tot één samenwerkingsschool De Wereldweide. De huidige, oude gebouwen worden gebruikt als aparte onder- en bovenbouwlocatie. Ook de kinderopvang is deels gehuisvest bij de onderbouw. De gemeente verhuurt een apart gebouw aan de kinderopvang.

De school en de kinderopvang werken al steeds meer als IKC, vooruitlopend op de nieuwbouw die gepland is in 2025/2026.

IKC in Rijpwetering

De school De Kinderbrug vormt een brug tussen Rijpwetering en Oud Ade. Ook hier wordt al visionair gebouwd aan een IKC 0-13 jaar, samen met de sportverenigingen die rondom de school en de kinderopvang zijn.

De hockeyclub verhuist naar het Sportpad. Dit geeft wellicht nieuwe ruimtelijke mogelijkheden. In het College Uitvoeringsprogramma wordt voorgesteld om de start van de IKC ontwikkeling naar voren te halen. Om te beginnen willen wij in 2023 onderzoeken met de kindpartners of renovatie of nieuwbouw interessanter is, vooruitlopend op de bredere ontwikkeling.

Afsluitend

Wij gaan u regelmatig op de hoogte houden van de ontwikkelingen:

- Door de berekeningen bij te stellen en te verwerken in stelposten en de (meerjaren)begrotingen.
- Waar nodig met aparte besluiten (voorbereidingskredieten, aanbestedingen en/of bijzondere situaties zoals mogelijk in Rijsaterwoude, of bij de Roelevaer).
- We gaan regelmatig informatie brieven versturen (zonder de algemene en historische informatie) met actuele informatie.

Tot slot nodigen wij u van harte uit op vrijdag 16 december om 13.15 uur bij de opening van t Woud, buiten en binnen!

U krijgt dan samen met ouders en buurtbewoners instructies om de buitengymnastiek te gebruiken en daarna een rondleiding in het IKC.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Kaag en Braassem,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,
R. van Zijl A. Heijstee-Bolt

